

DODATEČNÉ NÁHRADY ODMÍTNUTY PARLAMENTEM

Poslanecká sněmovna zamítla 13.5.2009 návrh poslanců Rafaje, Vlčka, Urbana a dalších na dodatečné náhrady pro klienty spořitelních a úvěrních družstev. Předloha obsahovala pozměňovací návrh posl. Wolfa na nadstandardní odškodnění klientů Union banky, Plzeňské banky a Kreditní banky Plzeň a současně obsahoval ustanovení o bezprecedentní výplatě cca 1,7 mld. Kč České pojišťovně jakožto hlavnímu akcionáři zkrachovalé Kreditní banky Plzeň. ČBA opětovně upozornila všechny poslance na neoprávněný nárok ČP, legislativní nepřipustnost retroaktivní změny podmínek pojištění vkladů, na nevhodnost dodatečného uložení povinnosti plnit zákonem nestátnímu Fondu pojištění vkladů, na rozpor těchto dodatečných úprav s požadavky práva ES a na nemožnost přihlásit pohledávku Fondu v konkursním řízení.

POSLEANECKÁ SNĚMOVNA SCHVÁLILA NOVELU INSOLVENČNÍHO ZÁKONA

Při projednávání vládního návrhu krizové novely insolvenčního zákona v Ústavně právním výboru PSP (15.4.2009) a následně i v Rozpočtovém výboru PSP (29.4.2009) byl přijat shodný pozměňovací návrh, připravený ČBA, který ruší navržené změny týkající se úvěrového financování, znamenající negativní zásah do stávajících práv zajištěných věřitelů. Návrh po sérii jednání a rozsáhlé publicitě podpořily jak ČNB, tak ministerstvo spravedlnosti. Sněmovna 15.5.2009 návrh novely insolvenčního zákona schválila včetně tohoto pozměňovacího návrhu.

ZÁKON O ZÁKLADNÍCH REGISTRECH - OBČANSKÉ PRŮKAZY

V návaznosti na již schválený zákon o základních registrech (publikován ve Sbírce zákonů 27. 4.2009 pod č. 111/2009, účinnost 1.7. 2010) byl v Poslanecké sněmovně projednán tzv. změnový zákon k tomuto zákonu (sněmovní tisk 714). Mění více než dvě stovky právních předpisů, včetně zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, který v návrhu, mimo jiné, vylučuje z údajů dosud zapisovaných do občanského průkazu rodné číslo a místo trvalého pobytu. ČBA toto řešení považuje za nepřipravené a předčasné. Realizace tohoto návrhu by znamenala významnou komplikaci pro soukromoprávní sféru v oblasti identifikace retailových klientů, a to jak pro finanční instituce (a např. operátory mobilních sítí), tak pro občany. Změny bankovních informačních systémů zpravidla vyžadují dlouhodobější přípravu a jsou vysoce nákladné.

Poslanecká sněmovna tisk 714 dne 6.5.2009 schválila, a to včetně pozměňovacího návrhu z dílny jednoho z našich významných členů, aby rodné číslo a trvalý pobyt byly nadále zapisovány v OP, který ve druhém čtení navrhla poslankyně Halíková (KSČM). Návrh změnového zákona k zákonu č. 111/2009, o základních registrech tak do Senátu bude odeslán s úpravou, kterou prosazovala též ČBA.

EVROPSKÉ STRESS TESTY

Ministři financí EU rozhodli v utajeném režimu o konání stress testů. Zátěžové testy podle zdroje provedou národní regulátoři, v Česku tedy Česká národní banka. Budou se přitom řídit pravidly a metodologií, které připraví Výbor evropských orgánů bankovního dohledu (CEBS). Zkouška by měla ukázat, zda banky mají dostatek kapitálu, aby přestály případné další zpomalení hospodářství. Dle interních informací bylo vybráno 28 bankovních skupin. Výsledek testů, které mají být dokončeny do září, údajně nebude veřejný.

NÁVRHY ZÁKONŮ O LICHVĚ

Tři vzájemně nekoordinované aktivity mají za cíl vyřešit problém lichvy. Vedle nově vzniklé tripartitní pracovní skupiny, která analyzuje problém lichvy, byly na konci dubna 2009 předloženy dva poslanecké návrhy ČSSD a KDU-ČSL. Oba návrhy odlišným způsobem omezují výši ceny za spotřebitelský úvěr a obsahují další omezení pro poskytování spotřebitelských úvěrů. ČBA vstoupila do práce tripartitní pracovní skupiny a především jedná s předkladateli obou návrhů zákonů s cílem nalézt řešení neohrožující úvěrování. Oba návrhy se setkaly též se zásadním nesouhlasem ze strany min. financí a ČNB. Byly též odmítnuty vládou v pondělí 18.5.2009. S ohledem na stav legislativního procesu je však nepravděpodobné, že by novely mohly být projednány v tomto volebním období. (více na str.4.)

PREZIDIUM ASOCIACE

Prezidium se 17.4.2009 na svém jednání sešlo s viceguvernéry M.Singrem a M.Hamplm k diskusi o aktuálních tématech bankovního sektoru, především však k otázkám regulace a supervize. Prezidium vyjádřilo své porozumění a podporu stanovisku ČNB k doporučením skupiny de Larosiere.

Prezidium s viceguvernéry jednalo o zkušenostech členských bank s dohlídkami ČNB na místě a dohodlo provedení agregovaného průzkumu názorů bank prostřednictvím dotazníku ČBA dohodnutého s ČNB.

Dále byly mj. diskutovány vládní obligace pro retail, návrhy zákonů o lichvě, novela insolvenčního zákona a občanské průkazy.

PŘEDSTAVENSTVO A VÝKONNÝ VÝBOR EBF

jednaly 23.- 24.4 2009 ve Stockholmu o - státní pomoci bankám (finančnímu sektoru) - zprávě de Larosierovy skupiny, sdělení Evropské komise a G20 (architektura dohledu) - pozici EBF k retailovým otázkám (ochrana spotřebitelů) - odměňování v bankovním sektoru - platebním styku, SEPA, účetnictví, atd. (str. 3)

WEBOVÉ STRÁNKY ASOCIACE

30.4.2009 byly spuštěny nové veřejné webové stránky asociace www.czech-ba.cz. Mimo aktuálního obsahu a nového designu na nich naleznete on-line monitoring tisku o bankách a bankovníctví. Nyní probíhá přestavba členských stránek, které přinesou přehlednější podobu, propojení s BA Survey a více pracovních materiálů ČBA a EBF.

SETKÁNÍ PŘEDSEDŮ ROZPOČTOVÝCH VÝBORŮ PARLAMENTŮ ZEMÍ EU

Jiří Kunert vystoupil jménem ČBA na setkání předsedů rozpočtových výborů, pořádaném v Praze v rámci českého předsednictví EU, s prezentací situace českého bankovního sektoru a jeho zdraví v souvislosti se světovou finanční krizí. Další otázkou, které se věnoval, byl pohled ČBA na problematiku nové architektury dohledu a regulace v EU.

PARLIAMENT REJECTED ADDITIONAL COMPENSATIONS

House of Deputies rejected the proposal of MPs Rafaj, Vlček, Urban et al. to extend the deposit insurance scheme by additional compensations for clients of savings and credit co-operatives. The draft included a proposal by MP Wolf to provide extra-regular compensations for clients of the Union banka, Plazeňská banka and Kreditní banka Plzeň and also a non-preceded section providing for a compensation payment of 1.8 billion CZK to Česká pojišťovna, main shareholder of the bankrupt Kreditní banka Plzeň. CBA repeatedly reminded all deputies of legal unacceptability to retroactively modify the conditions of the deposit insurance scheme, unsuitability of additional imposing obligation for the non-State Deposit Protection Fund to compensate, contradiction between the additional modifications with the requirements of the EU laws and the impossibility to file the respective claim of the Fund in bankruptcy proceedings.

AMENDMENT TO THE INSOLVENCY ACT PASSED BY THE HOUSE OF DEPUTIES

An amending proposal, prepared by CBA, which derogates a formerly drafted modification relating to credit financing and implicating a negative intrusion into the existing rights of the secured creditors, has been passed by the Constitutional and Legal Committee of the Parliament (15 April 2009) and then by the Budgetary Committee (29 April 2009). The proposal has been supported both by CNB and the Ministry of Finance, following a series of negotiations and wide publicity. Amendment to the Insolvency Act including the captioned proposal has been passed by the House of Deputies on 15 May 2009.

BASIC REGISTERS ACT - PERSONAL IDS.

Further to the formerly adopted Basic Registers Act (published in the Collection of Laws on 27 April 2009, ref. No. 111/2009, in force from 1 July 2010) a so called adapting act to this Act has been debated in the House of Deputies (Parliamentary Print 714). This act modifies over two hundreds legal regulations, incl. Act No. 328/1999 Coll., on Personal IDs, which – as drafted – excludes personal birth number and domicile address from the data entered into the IDs.

CBA sees this solution as unprepared and premature.

Its implementation would bring serious complications for the identification of retail clients both to financial institutions and to citizens. The changes in the banking data systems require longer preparation and are expensive.

House of Deputies passed the Parliamentary Print 714 on 6 May 2009 including an amending provision to retain the personal birth number and domicile address as obligatory entries in the IDs. The bill will be submitted to the Senate with this amendment, upheld also by CBA.

EUROPEAN STRESS TESTS

EU Ministers of Finance under confidential regime decided on conducting stress tests. The tests are to be performed by national regulators, i.e. CNB in the Czech Republic. Rules and methodology applied for tests will be prepared by CEBS. The test should demonstrate, whether the banks have enough capital to resist eventual further slowing of the economy. Twenty eight banking groups have been selected to undergo the tests, the results of which should complete by September. The results are not intended to be published.

BILL ON USURY

Three non-coordinated activities put the solution of usury as their objective. Apart from a newly established tri-partite working group, analysing the problem, were submitted two MPs' proposals by ČSSD and KDU-ČSL. Both proposals are limiting the cost of consumer credit, each by other criteria, and include further constraints for consumer crediting. CBA has been actively involved in the tripartite working group and is in contact with the submitters of both bills with an aim to find a solution, which does not endanger lending. Both proposals are facing disapproval both by Ministry of Finance and CNB.

CBA BOARD

CBA Board discussed the current themes of the banking sector with vice-governors M. Singer and M. Hampl at its session on 17 April 2009. The Board expressed its understanding and support to the deliberations adopted by de Larosiere group.

Also discussed with vice-governors has been the experience of banks with the on-site inspections and accorded to conduct an aggregate opinion poll of banks by means of a CBA questionnaire, agreed with CNB.

Further discussed have been the Government bonds for retail, Bill on Usury, amendment to the Insolvency Act and personal IDs.

EBF BOARD AND EXECUTIVE COMMITTEE

Met in Stockholm on 23rd-24th April 2009 and discussed

- State support for banks (financial sector)
- Report by de Larosiere Group, announcement by the European Commission and G20 (supervision architecture)
- EBF position to retail issues (consumer protection)
- Remuneration in the banking sector
- Payments, SEPA, accounting etc.

CBA WEB SITE

New web-site pages were launched from 30 April 2009 (www.ctech-ba.cz). Apart from topical information and new design an on-line press monitoring on banks and banking are available. A reconstruction of member pages, which will bring a better structuring, interlink to BA Survey and more CBA and EBF working papers, is underway now.

MEETING OF THE CHAIRPERSONS OF BUDGETARY COMMITTEES OF THE EU COUNTRIES.

J. Kunert addressed the meeting, held in Prague in connection with the EU presidency, on behalf of the CBA and presented the situation of the Czech banking sector and its condition. Also presented was CBA view of the new supervision architecture and EU regulation.

LEGISLATIVA

EVROPSKÁ BANKOVNÍ FEDERACE JEDNALA VE STOCKHOLMU

STÁTNÍ POMOC BANKOVNÍMU SEKTORU NA NÁRODNÍCH ÚROVNÍCH:

- odvrátila sice riziko systémové finanční krize, ale narušila konkurenční prostředí mezi členskými státy a mezi bankami
- měla by být co nejvíce omezena, být zcela transparentní a její součástí by měla být "strategie výstupu státu".

ARCHITEKTURA DOHLEDU:

- v obecné poloze jsou závěry de Larosierovy skupiny, jakož i G20 a Evropské komise, EBF vítány se zdůrazněním, že je nutné dosáhnout lepší architektury regulace
- EBF vítá zavedení makro-obežetnostního dohledu (ESRC - European Systemic Risk Council)
- EBF vítá budoucí posílení úlohy kolegií dohledů, ke kterému dojde zejména zapojením CEBS do kolegií (konsensuálně bylo konstatováno, že CEBS však nemá zatím téměř žádné organizační aj. předpoklady pro výkon koordinační resp. dokonce pro rozhodovací funkce v rámci kolegií)
- opětovné zdůraznění nutnosti „level playing field“ a odstranění nár. diskrecí
- EBF uvítalo námět na transformaci FSF (Financial Stability Forum) na instituci s posláním jako globální koordinátor regulace (ovšem mj. s tím, že má dojít ke konzistenci při oceňování aktiv a používání účetních metod)
- „leverage ratio“ EBF (jako nástroj regulace resp. dohledu) odmítá - bylo by nutné harmonizovat nejdříve účetní pravidla, definice vlastních zdrojů, atd.

OCHRANA SPOTŘEBITELŮ:

- u problematiky "odpovědného úvěrování" opětovně EBF zdůrazňuje i související princip "odpovědného vypůjčování si"
- tzv. switching, tj. přechod klientů s běžnými účty k jiné bance: příprava kodexů v jednotlivých zemích pokračuje "přiměřeným způsobem". V květnu 2009 proběhne schůzka s Evropskou komisí o stavu implementace v jednotlivých zemích
- u kolektivních žalob potvrdila EBF stanovisko, kterým odmítá zavedení této procedury (povinně) do členských států EU

ODMĚŇOVÁNÍ V BANKOVNÍM SEKTORU:

- EBF vyjadřuje podporu principům, které nastínil CEBS (a další evropské instituce), podle kterých má být odměňování navázáno na řízení rizika

PREZIDIUM ASOCIACE DISKUTOVALO S VICEGUVERNÉRY ČNB

Prezidium na svém jednání 17.4.2009 diskutovalo s M. Hamplem a M.Singerem novou architekturu **BANKOVNÍHO DOHLEDU**. M. Singer konstatoval, že nová navrhovaná struktura by měla obstát v testu a prokázat, že zabrání další krizi.

V případě makroekonomické koordinace nejsou viceguvernéri přesvědčeni, že na evropské úrovni jsou regulátoři a orgány dohledu vnímání dostatečně silně, aby jejich ingerence byla užitečná. Orgánů dohledu je v Evropě příliš mnoho, je tedy nutné integrovat především na národní úrovni. Na neformálním Ecofinu bylo vidět, že většina zemí závěry podporuje. Až na detaily, jaká bude finální role regulátorů ve druhém stádiu: budou jen sledovat, nebo vydávat závazné rules books a nebo budou rozhodovat i v individuálních případech? Není dále jasné kdo co platí a kdo komu odpovídá. Situace v ČR zůstává stabilní, což se logicky projevuje na našich pozicích. Na druhé straně je třeba rozumět pozici jiných států, kde situace není podobně dobrá a proto logicky na řešení spěchají.

Na evropské úrovni se podařilo dokončit jednání o Solvency II, což je jasný úspěch českého předsednictví. M. Hampl upozornil na to, že EBF podporuje závěry zprávy de Larosiere. Bankovní sektor bude mít více bezpečnostních pásů, které budou těsněji utaženy. Bude požadováno více kapitálu, budou méně odměňováni manažeři a budou menší výnosy. K tomu navíc se požaduje od bank méně rizik a více úvěrů.

Prezidium v diskusi upozornilo, že je nutno chápat i stanoviska mateřských bank. Rozumíme dobře názorům a argumentaci ČNB a do značné míry je podporujeme.

LEGISLATIVA

Prezidium vzalo na vědomí zprávu o dosavadních aktivitách a dosažených výsledcích asociace v otázce novely insolvenčního zákona a ocenilo průběžný výsledek směřující k vypuštění novelizace § 41 z návrhu zákona.

Prezidium se věnovalo avizovaným záměrům definice lichvy zákonem a konstatovalo nevhodnost řešení prostřednictvím stanovení fixní hranice. Uložilo prosazovat v jednáních „relativní model“ definice lichvy.

Prezidium diskutovalo problematiku Zákona o registrech, zejména vypuštění rodného čísla a bydliště z nového občanského průkazu. Konstatovalo, že toto vypuštění problematizuje identifikaci občanů a působí obtíže v plnění zákonných povinností bank. Rozhodlo, že strategií ČBA k řešení musí být alespoň zajištění on-line přístupu do registrů přímo v zákoně.

DALŠÍ

Prezidium v souvislosti s ukončením mandátu dvou členů Výboru pro finanční trh a připravovanou volbou v rozpočtovém výboru rozhodlo navrhnout za místopředsedu VFT výkonného ředitele ČBA J.Taubera.

Prezidium vzalo na vědomí informaci o stavu práce na zákonu o platebním styku. Schválilo Jednací řád Národního koordinačního výboru SEPA a potvrdilo jmenování členů NKV SEPA.

Prezidium vzalo na vědomí informaci výkonného ředitele o stavu jednání ve věci vládních dluhopisů pro retail, účasti zástupců ČBA v pracovním orgánu MF a okolnostech přípravy projektu. S ohledem na vážné pochybnosti o vhodnosti zvoleného systému distribuce a nastavení systémových parametrů rozhodlo nabídnout ministerstvu financí znovu odbornou a technickou podporu tomuto záměru.

Prezidium vzalo na vědomí zprávu Dozorčího výboru o hospodaření a plnění úkolů prezidia a souhlasilo s Cíli a prostředky komunikace ČBA.

Prezidium po seznámení se žádostí ČNB souhlasilo s přechodem od pravidelného pololetního informování bank o přístupech ČNB k individuálním klientským datům CRÚ na režim „na vyžádání“.

NÁVRHY NOVEL EXEKUČNÍHO ŘÁDU

V poslanecké sněmovně jsou projednávány dva návrhy novel exekučního řádu. První, označený jako sněmovní tisk 799, zvyšuje dohled nad činností exekutorů a navyšuje sankce pro exekutory. Dne 29.4.2009 souhlasila sněmovna s tím, aby souhlas mohl být vysloven již v prvním čtení, účinnost novely je navržena dnem vyhlášení ve sbírce zákonů. Druhý návrh novely exekučního řádu označený jako sněmovní tisk 804 obsahuje změny týkající se samotného exekučního řízení, nový institut zřízení exekučního zástavního práva a další změny. Návrh bude projednán ve výborech poslanecké sněmovny ve zkrácené lhůtě 30 dnů.

NÁVRH NOVELY OBCHODNÍHO ZÁKONÍKU

Poslanecká sněmovna projednala 28.4.2009 v druhém čtení novelu obchodního zákoníku, sněmovní tisk 498. Tato novela transponuje směrnici 2006/68/ES a mění ustanovení korporátního práva včetně pravidel pro tzv. finanční asistenci. Novela by také měla umožnit sjednat v obchodních vztazích jinou než zákonem stanovenou výši odpovědnosti za škodu.

NÁVRHY NOVEL ZÁKONA O BANKÁCH

V legislativním procesu je 7 návrhů novel zákona o bankách včetně návrhu tzv. krizové novely a 3 návrhů novel týkajících se pojištění vkladů.

Dosud nezveřejněný návrh připravovaný pracovní skupinou zástupců Min. financí, ČNB, FPV a ČBA reaguje na směrnici EP a EK z března 2009 – novela směrnice 94/19/EK Deposit Guarantee Schemes. Návrh zvyšuje částku pojištěného vkladu na 100.000,-EUR, mění frekvenci a výši plateb do Fondu pojištění vkladů a stanoví pravidla pro dočasné zvýšení příspěvku při zadlužení FPV. Návrh zavádí nové evidenční povinnosti bank a zkracuje lhůty pro výplatu. Zvýšení částky pojištěného vkladu na 100 tis. EUR obsahuje také návrh novely z. o bankách připojený k poslaneckému návrhu zákona o podpoře hospodářského růstu a sociální stability, který aktuálně projednává poslanecká sněmovna v druhém čtení. (zde by také mohlo dojít k nějakému překvapení na jednání PS 12.5. – myslím tím pozměňovací návrh, který by novelu z. o bankách zamítl).

ČNB a Min. financí připravily návrh tzv. krizové novely z. o bankách, který byl 27.4. schválen vládou a 12.5. předložen poslanecké sněmovně. Návrh nebyl na základě udělené výjimky projednán ve standardním připomínkovém řízení. Cílem novely je rychlé řešení pro případ problémů banky a stanoví pravidla zvyšování základního kapitálu za účelem splnění kapitálových požadavků. Nové je tzv. Opatření obecné povahy, které by mohla ČNB uplatnit při ohrožení stability bankovního nebo finančního systému.

Návrh novely z. o bankách připojený k návrhu novely z. o podnikání na kapitálovém trhu, který umožní bankám získávání podílů v jiných právnických osobách a účast členů statutárního orgánu banky a zaměstnanců bank v orgánech dalších subjektů projednala sněmovna v druhém čtení. Sněmovna dosud neprojednala senátní návrh novely zákona o bankách připojený k návrhu novely loterijního zákona. Návrh novely zákona o bankách spojený s návrhem nového zákona o platebním styku, který se dotkne opravného zúčtování, nebyl dosud vládou předložen poslanecké sněmovně.

AKTIVITY SMĚŘUJÍCÍ K OMEZENÍ LICHVY

TRIPARTITNÍ PRACOVNÍ SKUPINA

Na základě závěrů únorového zasedání Rady hospodářské a sociální dohody ČR bylo Min. financí pověřeno vytvořením pracovní skupiny k řešení problémů spojeným s lichvou. Do pracovní skupiny byli přizváni zástupci MPO, MPSV, Min. spravedlnosti, Svazu průmyslu a dopravy, Sdružení českých spotřebitelů, Sdružení obrany spotřebitelů, Sdružení SPES, ČMKOS, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů, ČBA, ČLFA a ČNB. Pracovní skupina by měla doporučit další postup MF.

Na druhé schůzce Pracovní skupiny se přítomní shodli na tom, že problémy s lichvou nevyřeší stanovení stropů pro úrokové sazby / RPSN. Zástupce ČNB uvedl, že limitování sazeb bylo diskutováno v Bankovní radě a jednoznačně odmítnuto s tím, že každá regulace by značnou část obyvatelstva odvedla do šedé sféry. Zástupce MF se vyjádřil, že MF se vždy ke stropům pro úroky a poplatky stavělo spíše opatrně a za lepší

řešení považuje stanovit informační povinnosti vůči klientům a věnovat se finančnímu vzdělávání. Dále se přítomní (vč. zástupce zaměstnavatelů) shodli na tom, že existující problémy s rozhodčími doložkami u nebankovních subjektů je třeba řešit úpravou procesu rozhodčího řízení, nikoliv vyloučením rozhodčích doložek.

POSLANECKÝ NÁVRH, SNĚMOVNÍ TISK 808

Dne 17.4.2009 byl předložen poslanecký návrh poslanců Bohuslava Sobotky, Petra Rafaje a dalších na novelu zákona o spotřebitelských úvěrech a zákona o rozhodčím řízení. V návrhu se navrhuje zrychlené schválení v prvním čtení. Hlavní navržené změny:

- omezení výše RPSN na repo sazbu ČNB - plus 20 procentních bodů u jistiny nad 30 tis. Kč, 25% nad 10 tis. Kč a 30% do 10 tis. Kč
- Zákaz rozhodčích doložek u spotřebitelských úvěrů

POSLANECKÝ NÁVRH, SNĚMOVNÍ TISK 810

Dne 17.4.2009 předložili poslanci Pavel Sekera a Ladislav Šustr návrh zákona, který byl zaslán 22.4. vládě k vyjádření. Hlavní navržené změny:

Novela trestního zákona

- Za lichvu by se považovalo sjednání spotřebitelského úvěru, kdy by byl dlužník povinen vrátit částku převyšující jistinu o násobek průměrné výše roční úrokové sazby na trhu, kterou by stanovila ČNB

Novela zákona o spotřebitelském úvěru

- nový pojem: "roční výška ceny spotřebitelského úvěru" = vše co klient v období jednoho roku zaplatí věřiteli, vyděleno 1% z jistiny poskytovaného úvěru
- návrh omezuje tuto výši na sedminásobek výšky lombardní sazby ČNB
- věřitel by měl nově povinnost doložit prověření schopnosti klienta splácet úvěr pod sankcí nemožnosti tvořit rezervy
- schopnost klienta splácet úvěr = příjem musí po odečtení nákladů na splátky úvěru činit více než dvojnásobek životního minima. Příjmy nemohou být založeny na sociálních dávkách.

Při projednání poslaneckých návrhů na Právní komisi a Komisi pro spotřebitelské otázky ČBA bylo konstatováno, že toto omezení by znamenalo problém pro úvěry s krátkou dobou splatnosti a úvěry s nižší částkou a některé kreditní karty a dále u úvěrů pro rizikovější klienty, u kterých se započítává vyšší riziko.

VYKAZOVÁNÍ TRANSAKCÍ S DERIVÁTY - 2010

Pracovní schůzka ČNB a expertů ČBA pro oblast výkaznictví, která se konala 23.4., bylo zahájeno projednávání nových požadavků na měnovou statistiku v bankovním výkaznictví v roce 2010. Jednání se soustředilo zejména na způsoby implementace požadavků vyplývajících z nových Nařízení ECB o rozvahové statistice měnových a finančních institucí (ECB/2008/32) a Nařízení ECB o statistice úrokových sazeb měnových a finančních institucí (ECB/2009/7). Byl odsouhlasen návrh ČNB na zavedení sběru dat od počátku roku 2010 (s výjimkou dat za sekuritizaci a syndikované úvěry). Návazně, přibližně ve 2. polovině května, by ČBA měla obdržet od ČNB k projednání podkladový materiál zohledňující výstupy z úvodního jednání s tím, že společné projednání finálního návrhu s ČNB se předpokládá přibližně v polovině června.

NOVÁ EVROPSKÁ LEGISLATIVA

Dne 24.4.2009 schválil Evropský parlament dva nové legislativní návrhy, revidující současná pravidla pro přeshraniční platby a vydávání elektronických peněz. Oba dokumenty byly postoupeny k finálnímu schválení Radě EU.

NAŘÍZENÍ O PŘESHRANIČNÍCH PLATBÁCH

ve Společenství, které má nahradit současná Nařízení 2560/2001/ES, bude v EU přímo účinné od 1.11.2009. Návrh rozšiřuje povinnost uplatňovat poplatky za přeshraniční platby v eurech ve stejné výši jako při odpovídajících vnitrostátních platbách. Dosud tato povinnost platila pro bezhotovostní převody, výběry z bankomatů a platby kartou, nově se bude vztahovat i na inkasní platby. Limit plateb podléhajících Nařízením se zvyšuje z 12,5 tis. € na 50 tis. €. Návrh posiluje dohledovou úlohu národních orgánů, je požadováno zavedení mimosoudních procedur řešení stížností při neplnění povinností stanovených Nařízením. Součástí nové úpravy jsou také ustanovení o používání multilaterálních mezibankovních poplatků (interchange fee ve výši 0,088 €). Banky, které svým klientům umožňují platit formou inkasní vnitrostátně (v eurech), budou povinny poskytovat i eurová inkasa přeshraniční. Tuto povinnost mají neeurové země podle návrhu plnit od listopadu 2014 (eurové od r.2010).

SMĚRNICE O ELEKTRONICKÝCH PENĚŽÍCH (E-MONEY DIRECTIVE)

má být implementována do národní legislativy do konce r. 2011, cílem je podpořit trh a odstranit překážky pro vstup nových subjektů do odvětví. Směrnice mimo jiné snižuje požadavek na základní kapitál institucí elektronických peněz (z 1 mil. na 350 tis.€), zavádí nová pravidla pro výpočet vlastních fondů. Novela má usnadnit zapojení institucí elektronických peněz i do jiných obchodních aktivit a rozvoj inovativních služeb pro platební styk.

PREZENTACE „SEPA – EPC, IMPLEMENTACE SMĚRNICE O PLATEBNÍCH SLUŽBÁCH VE FRANCII“

Ve spolupráci s právním úsekem KB byla dne 14. 5. 2009 zorganizována v České bankovní asociaci prezentace pana J.M. Bossina, který působí jako zástupce Francie v orgánech Evropské rady pro platební styk (EPC). Pan Bossin poskytl zejména informace o činnosti Scheme Management Committee a Legal Support Group EPC a informoval také o postupu a problémech implementace Payment Services Directive ve Francii.

NÁVRH NOVELY SMĚRNICE O KAPITÁLOVÝCH POŽADAVCÍCH (CRD)

Do květnového zasedání Evropského parlamentu se podařilo pod českým předsednictvím dosáhnout shody na textu novely Směrnice o kapitálových požadavcích, takže kompromisní návrh byl schválen v prvním čtení na plenárním zasedání EP 6. května. Novela nově upravuje především řízení kolegií supervizorů a jejich jednací procedury pro přeshraniční bankovní skupiny, zpřísňuje pravidla velkých angažovaností, nově upravuje zacházení s hybridními instrumenty ve vztahu ke kapitálu banky a zpřísňuje pravidla pro sekuritizaci. Přijatá novela je pouze prvním krokem v revizi směrnice, Evropská komise by měla již do konce roku 2009 navrhnout EP a Radě další úpravy motivované finanční krizí a navazující na doporučení skupiny De Larosière. Zásadní úpravy se předpokládají především v ustanoveních týkajících se architektury dohledů, definičního vymezení kapitálu, likvidity, sekuritizace a obchodního portfolia.

NAŘÍZENÍ O RATINGOVÝCH AGENTURÁCH

23. dubna schválil EP kompromisní text Nařízení o ratingových agenturách (RA). Nařízením se zabývá zejména podmínkami pro registraci agentur v EU a vydávání ratingů, prevencí střetů zájmů a posílením transparentnosti činnosti RA. Zásadní novinkou je ustavení dohledu nad činností ratingových agentur v rámci EU vytvořením kolegií orgánů dohledu. Nařízením také nově zavádí pravidla pro využívání ratingů vydaných agenturami se sídlem v zemích mimo EU.

FOND POJIŠTĚNÍ VKLADŮ

Pracovní skupina pro garanční systémy ČBA absolvovala bilaterální konzultační schůzku s MF k některým zamýšleným změnám ustanovení ZoB týkajících se Fondu pojištění vkladů. MF požádalo ČBA o vyjádření ke 2 svým námětům, a to ke změně frekvence placení příspěvků z roční na měsíční a k námětu na zrušení vzájemného započtení klientských pohledávek a závazků při výplatě odškodnění z FPV. ČBA po prověření možných právních i ekonomických důsledků vyjádřila s oběma náměty MF nesouhlas. MF předpokládá, že ještě v průběhu května dá ČBA k dispozici první kompletní návrh paragrafovaného znění. Meziresortní připomínkové řízení proběhne zřejmě v červnu t.r. V závěru května je také očekáváno zveřejnění konzultačního dokumentu EK, který po vyhodnocení výsledků bude základem pro návrhy dalších úprav Směrnice o systémech pojištění vkladů.

DIREKTIVA EU O SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚRECH

Na druhé schůzce členů komise ČBA pro spotřebitelské otázky se zástupci MPO dne 6.5.2009 byla znovu projednána ustanovení připravovaného zákona o spotřebitelských úvěrech problematická z pohledu bank. MPO vzala v úvahu připomínky ČBA týkající se reklamaci a vázaných úvěrů (spotřebitel se bude moci obracet na banky až poté, co využil zákonné prostředky vůči dodavateli zboží nebo poskytovateli služby). Zástupci bank opakovaně poukázali na problematická ustanovení týkající se informací uváděných v reklamě a omezené výše odškodnění bank při předčasném splacení. MPO na schůzce prezentovalo svoji představu o rozšíření oblasti působnosti direktivy (na americké hypotéky a na hypotéky refinancované jiným věřitelem), proti kterému uplatnili přítomní zástupci bank výhrady. Dozor nad nebankovními institucemi má podle návrhu nadále vykonávat ČOI. Po meziresortním připomínkovém řízení, v rámci kterého ČBA znovu předloží připomínky k problematickým ustanovením i k oblasti působnosti, chce MPO návrh zákona o spotřebitelských úvěrech předložit do vlády do 30.6.2009.

RESPONSIBLE LENDING

Na konci dubna 2009 se komise ČBA pro spotřebitelské otázky zabývala m.j. iniciativou Evropské hypoteční federace, která připravila standardy „responsible lending“ (zodpovědné úvěrování). Materiál byl zpracován pro hypotéky a EBF požadovala vyjádření, zda by se banky neměly zavázat ke standardům „responsible lending“ i pro spotřebitelské úvěry, protože ze strany EK je pravděpodobné, že bankovní sektor může čelit regulaci „responsible lending“ v podobě direktivy (není ale jasné, jestli by se týkala i spotřebitelských úvěrů). Členové komise rozšíření působnosti standardu „responsible lending“ i na spotřebitelské úvěry odmítli s ohledem na to, že poskytování spotřebitelských úvěrů je regulováno direktivou o spotřebitelských úvěrech, zatímco poskytování hypotečních úvěrů dosud regulováno není. Jinak návrh standardu kodifikuje existující praktiky a neobsahuje žádné nové závazky ze strany bank.

BANKOVNÍ BEZPEČNOST

AUDIT

EC MORTGAGE CREDIT SURVEY

Agentura London Economics pověřená vypracováním Study on the Costs and Benefits of Policy Option for Mortgage Credit, oslovila kancelář ČBA s žádostí o vyplnění obsáhlého dotazníku. Dotazník představuje první část průzkumu evropských hypotečních trhů, jež by měl sloužit jako podklad pro další práci na studii. Současně se dotazníkem zabývala i některá další sdružení činná na českém finančním trhu, a na dotazník reagovala také ČNB. Odpověď za českou bankovní indurstrii byla připravena v rámci užšího vedení Komise pro hypoteční obchody a ve spolupráci s hlavní právničkou ČBA. Odeslána byla počátkem dubna a je k nahlédnutí na webových stránkách ČBA v informacích pro členy.

Druhá část výzkumu by měla být zahájena v následujících dnech. S žádostí o vyjádření se k určitým variantám úpravy budou osloveni jednotliví poskytovatelé hypotečních úvěrů v evropských zemích, zejména banky. Doplnění jejich pohledu na věc, zejména co se týče možných přínosů i nutných výdajů spojených s konkrétními variantami, je zásadní. ČBA velmi uvítá vstřícný přístup členských bank, kterých se problematika hypotečního úvěrování týká.

PRACOVNÍ SKUPINA K DISTRIBUCI PRODUKTŮ NA FINANČNÍM TRHU

Na druhé schůzce Pracovní skupiny k distribuci produktů na finančním trhu byla diskutována otázka segmentace/kategorizace distributorů a související témata. Přestože mnoho otázek je ještě nevyjasněných, panuje v rámci skupiny shoda na tom, že k distribuci produktů na finančním trhu je třeba určitých znalostí a zároveň by bylo vhodné stanovit jasnou odpovědnostní hierarchii. Zástupci AFIZu předložili určitou vizi možné budoucí úpravy, jež vychází ze současné úpravy kapitálového trhu. Podstatou je pohled na distribuci jako na vykonávané činnosti, jež by měly být definovány a oprávněny k jejich výkonu by měl vydávat státní či dohledový orgán. V návaznosti na rozdělení finančního trhu na jednotlivé sektory by bylo dále upraveno fungování samostatných zprostředkovatelů a vázaných zástupců. Je možné, že koncepce, která se nyní diskutuje, bude sloužit jako osnova pro budoucí regulaci finančního trhu.

BANKOVNÍ BEZPEČNOST

Pracovní skupina pro prevenci loupežných přepadení dokončuje práce na metodice scoringu bezpečnosti obchodních míst a jako každý rok připravila podklad pro Evropskou bankovní federaci o počtech loupežných přepadení bank v ČR. Ve fázi finalizace je rovněž příprava metodického doporučení jak řešit případy vydírání s rukojmím.

V oblasti prevence bankovních podvodů vznikl dočasný expertní tým, jehož úkolem je připravit do podoby realizačního projektu námět směřující k omezení delikvence třetích stran na finančním trhu, který byl projednán v odborných orgánech asociace. Se zájmem se setkala prezentace Voice analyzeru – IT řešení pro detekci interních i klientských podvodů,

a Pre-employment screeningu jako jednoho z možných nástrojů ochrany finančních institucí ke snížení rizika vzniku interního podvodu.

AML - SPOLUPRÁCE S MINISTERSTVEM FINANČÍ

Českou bankovní asociaci navštívil nový ředitel Finančního analytického odboru MF ČR (FAÚ) JUDr. Milan Cícer. Na jednání Komise pro bankovní a finanční bezpečnost představil své cíle v řízení činnosti FAÚ, označil spolupráci s ČBA i jednotlivými členskými bankami za významnou a nastínil svou představu o jejím dalším rozvoji a zkvalitnění, zejména pokud jde o obsah a náležitosti oznámení podezřelého obchodu. V diskusi nový šéf FAÚ reagoval na dotazy členů komise a přislíbil svou osobní podporu při řešení případných metodických problémů při aplikaci zákona č.253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

RADA PRO VEŘEJNÝ DOHLED NAD AUDITEM

Dne 14. dubna 2009 nabyl účinnosti zákon č. 93/2009 Sb. o auditorech, který do právního řádu ČR implementuje požadavky příslušných směrnic EU. Zákon přináší systém veřejného dohledu nad výkonem auditorské činnosti a činnosti Komory auditorů ČR. Zřizuje nový orgán, který je pověřen výkonem veřejného dohledu - Rada pro veřejný dohled nad auditem.

Rada má přispět k zajištění veřejného dohledu, nezávislého na auditorské profesi, přispět ke zkvalitnění systému regulace auditorské profese a zprůhlednění prostředí v oblasti provádění auditu, jak uvedl i ministr financí. Dalším cílem je zajištění efektivní spolupráce mezi orgány dohledu nad auditorskou profesí v rámci EU i mimo ni. Záměrem je zvýšení důvěryhodnosti účetních jednotek, jejichž účetní závěrka je ověřena auditorem, směrem k domácím a zahraničním investorům i pro širokou veřejnost a státní instituce.

Výkonným orgánem Rady je šestičlenné Prezidium, jehož členy jmenuje dle zákona o auditorech ministr financí ve spolupráci s ČNB. Ke dni 15. května 2009 jsou ministrem financí do Prezidia Rady jmenováni tyto členové: Jiří Rusnok, Radek Neužil, Marie Karfíková, Jiří Ficbauer, Libuše Millerová a Zdeněk Liška.

OTÁZKY INTERNÍHO AUDITU

Mezi novinkami týkajícími se agendy interního auditu je třeba zmínit, že dne 3. dubna 2009 podepsal prezident ČR zákon o auditorech, ze kterého vyplývají některé skutečnosti, které je třeba zohlednit v průběhu roku 2009. Jedná se zejména o to, že:

- valná hromada schvaluje členy Výboru pro audit a toto schválení musí být učiněno v roce 2009;
- se předpokládá, že ČNB vydá úřední sdělení týkající se složení Výboru pro audit, aby byly jasně patrné meze volnosti při výběru zástupců.

V případě nejasností majících jak systémový, tak konkrétní charakter je získání odpovědi mající širší platnost je dobré se obrátit na ČNB formou metodického dotazu.